

Folketinget på tur til Agersø og Omø

Agersøboere, folketingsmedlemmer og embedsmænd samlet foran Agersøs vartegn

En gang om året besøger medlemmer af Folketingets Ø-kontaktudvalg de små ø-samfund. I år var turen kommet til Agersø og Omø.

Sammen med repræsentanter fra Sammenslutningen af Danske Småøer besøgte tre medlemmer af udvalget de sjællandske øer. Disse ture giver de lokale beboerforeninger lejlighed til at vise øen frem og bringer sager op med politikerne. Turen startede på Agersø, hvor repræsentanter fra beboerforeningen allerede tog imod på fastlandet.

Efter en frokost på Agersø Kro fik medlemmerne en guidet tur i Agersø's smukke landsby. Det blev til et besøg på Agersø skole, der også er øens kulturelle centrum, og videre til Agersø Mølle,

hvor Marianne Karlsen fortalte om det store frivillige arbejde, der bliver lagt for at vedligeholde møllen til glæde, ikke bare for øboerne, men også for turisterne.

Strandbeskyttelse og bopælspligt

Besøget på Agersø sluttede med et møde i havnens sejlerstue, hvor beboerforening og politikere havde en god debat. Bopælspligten eller manglen på samme var et af temaerne. Agersø oplever, som også mange andre øer, at flere og flere af de gamle, romantiske helårshuse bliver brugt til fritidsbrug. Hvilket fører til færre helårsbeboere. Mulighederne for at omgå bopælspligten er der flere muligheder for, og der blev efterlyst politisk vilje til at stramme op på lovgivningen, da

kommunerne ofte ikke har ressourcer til at håndhæve den.

Strandbeskyttelseslinien på 300 m. blev også diskuteret. Den opleves som en hindring for udvikling. I lovgivningen står der dog, at man kan dispensere for den på en småø, hvis særlige forhold vedr. øens udvikling taler for det, men den dispensation kan være svær at få. Og naturbeskyttelsesområder, som Natura 2000, skal der også tages hensyn til.

Færger og fiskere

På Omø var det store emne færgedrift og vilkårene for de små øers fiskere. At det er vigtigt, at staten fortsat har et økonomisk ansvar for færgebetjeningen af de små øer. Og det stigende problem

Fortsættes på side 4

Sommer, sol og sommerhuse

Kommentar af
Henry Larsen

„Vil du have plastret småøerne til med sommerhuse“? Det spørgsmål har jeg fået nogle gange efter, at emnet har været fremme i pressen her i sommervarmen.

Jeg ønsker bestemt ikke øerne *plastret til* med sommerhuse. Men regeringen nu har åbnet for, at man der hvor det falder naturligt ind i landskabet, kan udstykkes flere grunde. Og da jeg er bekendt med, at der på enkelte af småøerne er et ønske om et mindre antal sommerhuse, er det noget vi må forholde os til. Og jeg mener faktisk godt, at der på nogle øer kan findes lokaliteter, hvor der kan placeres et mindre antal sommerhuse uden at øens naturmæssige værdi derved skæmmes.

Generelt mener jeg sommerhuse er en god form for turisme for øerne. Sommerhusejere kommer nemlig ikke kun i højsæsonen, men over en stor del af året. Dermed er de med til at støtte færgen, butikker m.m. i den lidt mere magre periode. Mange af dem får også stærk tilknytning til/engagerer sig i øens liv, bliver en slags deltidsøboere. Der opstår venskaber mellem dem og de fastboende, hvilket er berigende for begge parter. Da sommerhusejerne som oftest har helt andre baggrunde og uddannelser end øboere, kan de – det har der været mange eksempler på – bidrage med deres viden til løsning af forskellige opgaver til gavn for øen. Endelig - men også meget vigtigt, har vi set i de senere år, at nogle af sommerhusfolkene, vælger at blive heltidsøboere, når de går ud af arbejdsmarkedet. Det er en af årsagerne til fremgang i folketallet på nogle øer. Det er en tendens, jeg håber og tror vil fortsætte.

Der kan dispenseres

De danske småøer er unikke naturperler, som er til stor glæde for det øvrige

samfund, fordi vi er nogle, der bor der hele året. Men netop fordi øerne er små, kan man komme ud for, at love som er hensigtsmæssige i det øvrige Danmark, kan være til stor gene for ø-samfundenes fremtidsmuligheder. Det havde fhv. miljøminister Svend Auken forståelse for i forbindelse med gennemførelsen af strandbeskyttelsesloven. Derfor indføjede han en passus om, at der på småøerne kan (ikke skal) gives dispensation for strandbyggelinien, dersom fornuftige grunde taler herfor. Jeg foreslår en lignende fornuftig holdning i denne sag. Og så et lille hint ud mellem sidenbenene. Vi er helt enige ang. den store bevågenhed fra alle sider om, at der skal værnes om naturen på øerne. Man kunne ønske, den samme interesse var til stede for at forhindre helårshuse i at blive brugt som fritidshuse, for det er skadeligt for ø-samfundenes overlevelse. Og hvis ikke ø-samfundene overlever, er der ingen til at pleje naturen. Sådan hænger tingene også sammen.

Dialog skal der til

Jeg har forstået, at Danmarks Naturfredningsforening er stærk modstander af enhver mulighed for sommerhusudstyknings på øer, som ligger i et fuglebeskyttelsesområde. De er om nødvendigt parate til at rejse sagen for EU-domstolen. Det er de i deres gode ret til. Men når man som øbo netop er tæt på fuglelivet, finder jeg det lidt selvmodsiggende, når fuglebeskyttelse og sommerhuse betragtes som uforenelige. Min oplevelse er, at hvis det er fuglelivet man vil beskytte, og det skal vi være meget opmærksomme på – helt enig, så er sommerhusfolket netop dem, der har bedst forståelse for den sag. Der er andre af øernes gæster, såvel til lands som til vands, der desværre ikke altid viser det samme hensyn.

De 27 småøer har en natur og et dyreliv, som ikke må spoles. Øerne skal også være beboede af mennesker, derfor skal der være mulighed for at et samfund kan eksistere. Hvad enten man kan li' det eller ej, så er turismeindtægten en nødvendighed. Jeg mener heller ikke natur, dyreliv og turisme er uforeneligt. Det det handler om er at få debatten ned på jorden, hvor den hører til. Og i denne sag tror jeg, det kunne fremme forståelsen, hvis de øer som ønsker flere sommerhuse inviterer de interesserede parter

– Danmarks Naturfredningsforening, og de embedsmænd og politikere i det offentlige system, der skal træffe afgørelsen, over på øen og får en fornuftig dialog på stedet.

Fuglene skal beskyttes

Det er godt man har udpeget fuglebeskyttelsesområder. Men det var måske på tide, at der også kom en debat om, hvordan fuglene bedst beskyttes – især i yngletiden. Det har simpelthen intet med at gøre, om der ligger 20 sommerhuse mere eller mindre på en ø. Det det handler om er, hvordan man sikrer fred og ro i de områder, hvor fuglene holder til. Det er faktisk noget under tegnede har gode erfaringer med. Vi er så heldige at eje nogle af Sejerøes mest naturskønne strand- og engarealer, hvor der i foråret er en herlig aktivitet af ynglende fugle. I et samarbejde med Vestsjællands Amt har vi forbudt adgang på en del af arealerne fra 15. april til 1. august. Det har givet fred og ro til måger, terner, edderfugle og vores sjældne ynglefugl tejsten, samt mange andre. I samme område med en lille afstand til stranden, har vi (også i samarbejde med amtet) anlagt en natursti, som giver god mulighed for, at øboere og turister kan nyde alt dette. Og det fungerer udmærket. Der vil altid være nogle ganske få eksemplarer af menneske-racen, som ikke har en medfødt forståelse for, hvordan de og deres hund skal opføre sig i naturen. Men med en god information på brochurer og ved fornuftig skiltning, kommer man nu langt.

Sol og varme

Vi har oplevet en fantastisk sommer, hvor det virkelig har været et privilegie at være øbo. At bo og leve hele tiden her, hvor det er godt vejr. Hvor det tager 5 minutter at komme til stranden. Men det blev godt nok tørt. Strandengene, hvor vore får og heste går, er totalt afsvedet, hvorfor vore to islandske vallakker, da også har fået navneforandring til Ørkenens Sønner. Kornmarkerne, som kom sent i gang i foråret, blev tidligt gule. Hvis kernerne bliver små kan en sandjordsbonde dog trøste sig med, at EU's hektarstøtte er den samme uanset vejret.

Alle øer melder om, at det fine sommervejr har givet flere besøgende. Det har forhåbentlig skæppet ekstra i kassen – både til færger og øernes turisterhverv – samt til de foreninger, der har

Svar på Henry Larsens leder

Kære Henry Larsen

Indledningsvis vil jeg gerne, for at der ikke skal herske nogen tvivl om det, understrege, at jeg er enig med dig i, at en generel ophævelse af loven om bopælspligt kan være til ugunst for de små lokalsamfund. Mit indlæg i debatten, og kronikken i Politiken, er derfor ikke et forsvar for udbredelsen af fritidshuse eller et angreb på loven om bopælspligt, men derimod en kritik af dens rigide fortolkning.

Min pointe er, at enten burde loven laves om, så andre forhold end det at bo på en gård i forvejen kvalificerer et menneske til at købe en gård, man ikke bor på. Det element i den nuværende lov kan du vel heller ikke være tilhænger af? Der kan sagtens være meget præcise og veldefinerede forhold som lige præcis tager højde for, hvad der giver udvikling i landdistrikterne; tilflytning, arbejdspladser, økonomisk vækst osv. Eller også burde det være muligt at dispensere fra loven i dens nuværende form ud fra lignende hensyn. Man kunne jo for eksempel vente med at give en dispensation, til det var dokumenteret, at et givent projekt var til gunst og ikke ugunst for det lokale samfund, og man kunne forbeholde sig ret til at ophæve dispensationen, såfremt ejerskabet af gården ikke længere blev forvaltet i overensstemmelse med den oprindelige hensigt. Man kunne i den forbindelse inddrage øens beboere i domsafsigelsen. Jeg er overbevist om, at de ville være bedre til at vurdere, hvad der er godt eller skidt for øens udvikling end Jordbrugskommissionerne.

Mit eget eksempel er særlig grotesk, fordi enhver der kender til sagen ved,

---

arrangeret sommerfester.

Og så lige med ét er den korte hektiske tid forbi. Der er pludselig ikke nær så mange gæster. Vi vil så gerne ha', at nogle af dem bliver lidt længere, som de siger i Fakta, eller at nogle flere kom på andre tider end i højsæsonen. Det har altid været og er stadig opgaven. Hvordan gør vi det?

*

at jeg ikke på noget tidspunkt har spekuleret i at kapitalisere på noget som helst på Lilleø. Jeg er født på Lolland, hvor mine bedsteforældre drev landbrug hele deres liv – følelsesmæssigt har det betydet noget for mig i denne sag. Mit ærinde på Lilleø var at forhindre den 100 år gamle tradition for frugtavl i at dø. Da jeg kom til øen, var flere af mine naboer tæt på at dreje nøglen om. Jeg bildte mig

ind, og det kan da godt være det var forfængeligt, at jeg ville kunne medvirke til at forhindre det i at ske og selv slippe levende fra eventyret rent økonomisk. Planen var at sikre frugtens identitet ved at købe den fri af andelsbevægelsen og at etablere et tæt kvalitetssikrings- og afsætnings samarbejde avlerne imellem. Videre ville jeg søsætte en række nye landbrugs- og forædlingsinitiativer, der i parentes ville føre til yderligere beskæftigelse, vækst og tilflytning på de dæmningsforbundne øer; Lilleø og Askø. Det er stort set gået, som jeg havde håbet og troet, bortset fra at jeg ikke havde forventet, at jeg af Jordbrugskommissionen ville være blevet tvunget til at sælge gården eller jorden. Jeg kendte risikoen, men jeg havde tillid til, at omstændighederne ville tale til min fordel.

Rent praktisk kan jeg uden større besvær eller personlige tab sælge Vigmosegaard og flytte min vej eller

sælge jorden fra ned til to hektar, beholde gården og ophøre med at dyrke og afsætte frugt i samarbejde med mine naboer. Bestyrelsen i min virksomhed vil sikkert ligefrem rose mig for det. De har aldrig ment, jeg skulle engagere mig i primærproduktion. Men jeg er overbevist om, at begge løsninger vil være til ugunst for livet og småskalavirksomheden i det lokalsamfund, som jeg, uden at bo der

permanent, har engageret mig i. Og da jeg jo umuligt kan være den eneste i dette land i en lignende situation, så er der altså helt generelt et modsætningsforhold imellem den rigide fortolkning af loven om bopælspligt og ønsket om liv og udvikling i landdistrikterne. Og det er derfor, jeg har valgt ikke blot at vende den anden kind til og indordne mig i tavshed.

For tiden er mindst en gård til salg på Askø, og flere landbrugsbygninger står tomme og venter blot på mennesker med virketrang, men hvor bliver de mon af? Bønderne lejer jorden ud for en slik, fordi de selv kun med besvær kan tjene noget på at dyrke det, de kender – nemlig korn og roer. Man kan næppe påstå, at øernes udviklingspotentialer er i nærheden af at være smukt forløst. Derfor mener jeg, at fortolkningen af loven om bopælspligt bør justeres, så den imødekommer en større mangfoldighed af iværksætterprojekter,

Fortsættes på side 5

Forsat fra forsiden

med at få færgemandskabet til at bosætte sig på øerne. For der er en økonomisk gevinst ved ikke at bo på øen, selvom færgeren ligger på øen, pga. skattefordele. Færgepersonel, der vælger at bo på øerne bør ikke straffes økonomisk.

Der er stadig småøer, hvor fiskeriet spiller en stor rolle. Deriblandt Omø og Agersø. Her er mange familier økonomisk afhængige af havets husmænd. Den kvoteordning, som er tildelt kystfiskerne fra de små øer, er alt for lille og ufleksibel til at de kan leve af den. Og mister de deres levebrød er det hele ø-samfundet der lider skade, hvis 5-10 børnefamilier må flytte fra øen pga. manglende erhvervsmuligheder. Det vil være starten på en dårlig cirkel for ø-samfund med ca. 200 beboere.

Guidet traktor-tur og møde på havnen

På andendagen af politikernes ø-tur blev det til en tur pr. traktor. Historien om ældreboligerne og det store frivillige arbejde bag blev fortalt, Omø's smukke natur blev stolt vist frem, og et besøg på Omø skole hører sig også til. På havnen kom politikerne i krydsild, da et møde med øens fiskere var organiseret.

Repræsentanter fra fiskerne på Agersø, Omø, Aarø og Sejerø var sammen med repræsentanter fra Sammenslutningen af Danske Småøer til møde med Fødevareminister Hans Chr. Schmidt om erhvervets situation i forsommeren. Ministeren var imødekommende og ville undersøge om, der kunne gøres noget særligt for netop fiskerierhvervet på de små øer. Men som fiskerne sagde til Folketingets Ø-kontaktudvalg, så er det nu, der skal handles, i overmorgen er det for sent! Ø-fiskerne med deres korte fangstrejser må have større og mere fleksible kvoter, fleksibel på den måde, at man kan fiske arten, når den også reelt er der i store mængder. Det nuværende kvotesystem stavnsbinder fiskerne. Der er brug for en brug for en særlig kvoteordning til småøerne, ellers eksisterer fiskeriet ikke om ganske kort tid, slog fiskernes talsmand, Jens Melin, fast. Og frustrationerne for fiskerne bliver ikke mindre af, at de oplever store „industri-kuttere“ komme i de indre farvande og støvsuge havet for liv.

Ø-kontaktudvalget havde på

Omø-fiskerne lod ingen være i tvivl om, at det er nu, der skal handles, hvis erhvervet skal bestå

tværs af partifarve forståelse for fiskernes svære situation, og Preben Rudiengaard (V), formand for udvalget, lovede at tage fat i ministeren og få sat skub i processen. For det må være muligt med en særskilt ordning for småøerne, det er en klar forudsætning, hvis livet på mange af øerne skal bevares, slog han fast.

Efter to indholdsrige dage drog politikerne tilbage til fastlandet. Og udvalgets sekretær havde blokken fuld af de spørgsmål, der nu skal stilles, for at løse nogle af de udfordringer, som øerne stadig slås med.

Claus Jensen

Svar fra Fødevareministeren

Efter Folketingets Ø-kontaktudvalgs tur til Agersø og Omø, har Fødevareminister Hans Chr. Schmidt skrevet tilbage om fiskernes trængte situation. Ministeren skriver, at der i den ny fiskeriregulering, der træder i kraft fra 2007, er en fleksibilitet, hvor fiskerne indgå i en bytteordning, hvor fiskerne kan lave aftaler indbyrdes. Og der vil også være muligheder for at tilgodese særlige behov i en „Fiskefond“, der skal gælde hvert år.

cj

Danske øboere inspirerer irske øboere

For et år siden deltog to danske øboere fra hhv. Sejerø og Orø i et interregseminar om energi. De er nu hyret til en lille mini-turné rundt til 4 irske øer for at holde kurser i energibesparende foranstaltninger og muligheder for at forsyne sin husstand med vedvarende energikilder.

cj

100 ø-skolebørn og lærere på fælles ø-lejrskole på Tunø.

I dagene fra den 19. - 24. september drager elever og lærere fra Agersø, Anholt, Endelave, Lyø, Omø og Sejerø Skole på fælles ø-lejrskole på Tunø. Det er 5. gang ø-skolerne sætter hinanden stævne på en fælles lejrskole. Temaet er denne gang dans og musik, og skolerne har engageret 4 professionelle dansere fra Århus, der skal være med til at sætte gang i eleverne. De ældste elever fra Anholt Skole producerer i løbet af lejren et par 'avis', der fortæller om store og små begivenheder på lejren. Har du lyst til at læse hvad der skete på den fælles ø-lejrskole på Tunø, så hold øje med www.danske-smaaøer.dk

dw

Fortsat fra side 3

end dem vi kender til.

Du beskylder mig i din leder for at tage æren for, at der dyrkes æbler på øerne. Hvis der er noget, jeg aldrig har været i nærheden af, så er det da det. Tværtimod så handler alt hvad der siges om æblerne fra Lilleø om, at der lige præcis har været dyrket æbler på Lilleø, langt tid før jeg kom. Det er blandt andet også derfor, at mit navn ikke optræder på frugtkasserne – som bekendt hedder det Frugt fra Lilleø, og gårdenes navne nævnes – ikke Meyers frugt, og på poserne optræder mit navn på lige fod med de andre avleres. Det jeg har gjort, ud over at købe en gård, og som jeg har det fint med at få æren for (det er vel her jeg indtræder i Lilleø's historie) er, at få avlerne til at arbejde sammen indenfor men også udenom andelsbevægelsen. Målet har været at give øen den opmærksomhed, den fortjener og at gå forrest i kampen for mere anstændige priser til danske frugter. Jeg er derfor meget nysgerrig efter at forstå, hvor du har oplevet mig tage æren for noget så vanvittigt, som at der dyrkes æbler på øerne (læs fx www.lilleoe.dk). Og mht. journalisterne, hvad i alverden er det da for nogle kritiske spørgsmål, du mener, de ikke har stillet? Endelig skriver du, at jeg jo bare kan være ambassadør for frugten fra Lilleø uden aktivt at være med til at lave den og til at udvikle øen. Jeg ved ikke, hvad det er for en indsigt i markedsføring, du har som ligger til grund for den givetvis velmente anbefaling, men tro mig, havde det været så nemt, så havde jeg gjort det. Min erfaring er imidlertid, at jeg uden at have engageret mig i frugtavl blot ville være en lunken sælger, ingen gad høre på i den sag. Jeg kan jo umuligt med gennemslagskraft og troværdighed fortælle alt muligt om fødevarer, som alle mulige andre mennesker laver. Så i din vurdering af, hvad der skal til for få opmærksom omkring fødevarerfremstilling i dagens Danmark, er det min klare vurdering, at du tager grueligt fejl.

Jeg kan blive i tvivl, når jeg mærker noget, der minder om indignation og forurettethed mellem dine linier, og det gør mig trist, for jeg havde godt nok ventet at kunne få embedsmænd på nakken, men ikke en øbo. Når alt dette er sagt og skrevet, Henry, så håber jeg imidlertid, at du i en stille stund overvejer, hvad de som bor på Askø og

Lilleø mon tænker om sagen, hvad de syntes, der er godt og skidt for livet på deres øer. Jeg forlanger ikke, at du skal blive opstemt over, at det går lidt bedre for bønderne nu, men jeg formoder, at du i hvert fald registrerer, at opmærksomheden omkring frugtavl på Lilleø trods alt er til gavn for interessen for livet og mulighederne på øerne i almindelighed – og fødevarerne fra de små øer i særdeleshed. Endelig vil jeg love dig min støtte og opbakning, hvis nogen i dette land skulle finde på at slås for bopælspligtens simple ophævelse.

*Venlig hilsen Claus Meyer,
gastronomisk iværksætter*

Bopælspligten sikrer overlevelse til småøerne

Debatten om bopælspligten tegner desværre et noget forvrænget billede. Claus Meyer forsvarer godt nok bopælspligten, men mener at tolkningen af dispensationsreglerne er rigid. Det er oplagt, at han synes det, når han personligt kom til at købe en ejendom med bopælspligt og pludselig finder ud af, at man ikke bare lige får dispensation, fordi man har sat et opsigtsvækkende projekt i værk.

Respekten for æbleprojektet på Lilleø opretholdes heldigvis gennem hele debatten, for den er velfortjent. Det er skønt, at der findes den slags historier, hvor en virksomhed genopstår med et godt produkt. Vi skal dog passe på, at vi ikke kommer på et skråplan, hvor pengestærke forretningsfolk kan opkøbe billige ejendomme uden at ville være en del af samfundet. Dermed lukkes mulighederne for dem, der ønsker livet på en ø og vil bidrage til, at der også er lys i vinduerne om vinteren. Billedet bærer præg af, at beboerne i udkantområderne skal være ydmygt taknemmelige over, at nogen gider vise os, hvordan vi skal gøre. Man får det indtryk, at frugtavl på Lilleø ikke vidste noget om, hvordan man dyrker æbler, inden Claus Meyer kom. Det er vel ikke tilfældet, når det drejer sig om gamle plantager.

På Strynø ser vi en udvikling, der er mere positiv end nogensinde, blandt andet fordi driftige iværksættere har kunnet købe en ejendom, der kan bære en virksomhed. Der er faktisk mangel på boliger. De få ejen-

domme, der er til salg, kunne opkøbes og henstå ubeboede, hvis der gives dispensation fra bopælspligten – idet loven som bekendt gælder for alle. Ejendomspriserne ville stige til et niveau, hvor de små iværksættere, der bidrager med mere end selve produktionen, ikke længere kan være med. Vi ser i forvejen en del bygninger i mere eller mindre forfald, fordi de enten ikke har bopælspligt eller fordi bopælspligten ikke håndhæves ordentligt. Nogle af disse bygninger har historisk værdi, andre kunne potentielt være en dejlig bolig for mennesker, der vil deltage i – og bidrage til et velfungerende samfund.

Det gør ondt at se den slags, når der er boligmangel i et område, hvor udviklingen skyldes øboernes engagement. Denne udvikling har i forvejen vanskelige vilkår.

Det er ikke godt nok, at der dyrkes spændende afgrøder på arealerne, hvis der så bliver et par statister tilbage, som kan komme med på billedet, når succeshistorien skal vises frem. Et samfund består af mennesker, der arbejder og lever, som handler og sender børn i skole. Der skal et vist antal mennesker til for at dette samfund kan overleve med de nødvendige faciliteter. Æbler alene udgør som sådan ikke en befolkning! Og så er der minsandten en underskriftsindsamling i gang for at ændre forholdene, der vedrører et mindretals vilkår. Tænk, at man kan få sig selv til at samle underskrifter i en meget stor befolkning for at forringe vilkårene for en meget lille del af befolkningen, fordi en iværksætter fra en stor by har overset en juridisk detalje, da han købte en ejendom.

Opbakningen til iværksættere er stor, fordi der med virksomheden følger en familie, der giver liv. Det er denne mulighed, som beskyttes af bopælspligten. Det er respektløst at sælge den gode historie uden at ville bidrage med liv til øen.

Anitta Reher, Strynø

Om debatten om bopælspligt på landejendomme

Hvis man vil orientere sig om nogle af de ting, der er sagt og skrevet i debatten om bopælspligten på landbrugsejendomme, så kan nogle af disse læses på Claus Meyer's hjemmeside www.meyersmad.dk

cj

Europæisk ø-ungdomsseminar

Forreste række f.v.
Luise Sohn Kæseler
og Mette Bæk.
Bagerste række f.v.
Theis og Sisse Kragh
Hansen.

Sammen med ø-organisationer fra Finland, Frankrig, Irland, Sverige og Skotland, har Sammenslutningen af Danske Småøer dannet ESIN.

I denne europæiske organisation mødes øboere og diskuterer temaer „af vital betydning for øsamfundene.“ Denne sommer var turen så kommet til et af de „blødere“ emner, nemlig „ø-ungdom“. Unge mennesker fra medlemslandene satte derfor hinanden stævne i juni måned på Vänö i den finske Skærgård.

Turen til Finland

Alle vi 4 danske deltagere tog af sted fra Aalborg Lufthavn, mellemlandede i Kastrup og endte slutteligt i Helsinki Lufthavn. Den danske „delegation“ bestod af to unge med fortid på Endelave, Sisse og Theis Kragh Hansen, og to unge med fortid på Fur, Luise Sohn Kæseler og Mette Bæk. Efter lidt forvirring i Helsinki Lufthavn lykkedes det os alle at finde sammen igen, fange vores bagage og dernæst afvente at vi skulle blive samlet op af de finske arrangører. Opsamlingen forløb i store træk planmæssigt, men vores ventetid i lufthavnen blev alligevel forlænget, idet opsamlingen af en skotsk deltager viste sig lettere problematisk. Til sidst var alle dog klar til, i bus, at sætte kursen 3 timer sydpå.

Bustur gennem finsk natur

Alene busturen sydpå var naturligvis en oplevelse, da den finske natur må siges at være noget anderledes end den danske – med Bornholm som en mulig mindre undtagelse. I Finland forefindes således vanvittigt mange træer, men ydermere klipper for alle pengene!

Kursen var sat mod det sydlige Finland, hvor der viser sig at være placeret op mod 1000 små øer – så meget for vores skolelærdom om Finland som „de tusind (S)øers land“...!

En af disse mange øer er således Vänö – vores destination.

„Hvad er det her for noget?!“

Ved ankomsten til færgehavnen, hvorfra transport til Vänö afgår, fik vi den første ide om, at denne Vänö var lidt noget andet end de småøer de danske udsendinge selv var vant til. Således

Et stykke nydeligt og klippefyldt Vänö-natur.

foregik transporten til øen ikke med den deciderede færge, men i stedet i såkaldte „taxi-boats“, der i realiteten viste sig at være ganske almindelige speedbåde med en mindre kabine.

Det skal dog understreges, at de udførte deres opgave, færgetransport, til UG.

Ved ankomsten til øen forekom det meget naturligt at spørge, hvor mange der så reelt boede på Vänö. Svaret var 17, men dog kun 9 om vinteren – det var i sandhed en småø vi var ankommet til. Derudover var hovedparten af øens toiletter installeret efter dét fremherskende princip, der vist i sin tid afløstes af „træk-og-slip-mekanismer“. Ligeledes havde man valgt kun at installere én brusekabine på hele øen – hvilket naturligvis kan være ganske rigeligt, men som dog omvendt også kan vise sig problematisk, når man ca. fordobler en ø's indbyggertal, og det endda med den renlighedssyge race – teenagere/unge mennesker...

Imidlertid skal ovenstående absolut ikke tages som udtryk for beklagelse, men alene som medvirkende til en beskrivelse af, hvad det var for et sted vi opholdt os.

Formålet med seminaret

Efter et velsmagende aftensmåltid, kort tid efter vores ankomst til øen, skete

Taxi boat-transport til Vänerne.

der ikke meget denne aften. Næste dag skulle vi i gang med seminarets formål.

Hér opstod imidlertid problemer. For hvad var det egentlig vi skulle? At vi havde fat i et af de „blødere“ emner indenfor ESIN-samarbejde tydeliggjortes på godt og ondt. For hvad er ungdom? Og hvad er ungdom, og dennes muligheder, i forbindelse med småøer?

Her viste især de danske deltagere

Vänerne Beboerhus, hvor seminarets diskussioner udspandt sig.

sig som værende en irriterende knast i forhold til mulighederne for et produktivt seminar. Den danske kværlantstatus var imidlertid ganske nødvendig – for hvad var det vi ville? For alle 6 landes vedkommende var det således tydeligt, at det mest udbredte var, at unge mellem 16-26 ikke fandtes på øerne, idet det er denne alder, hvor unge fraflytter øerne for at uddanne sig. Og hvis muligheder var det så

Socialt samvær mellem unge øboere fra 6 forskellige lande.

vi ville diskutere – dem der er yngre end 16, eller dem der er ældre end 26? Og frem for alt – har disse to grupper nogen som helst fællesnævner, der gør at man kan diskutere deres muligheder under et? Gennem en ganske fornuftig – dog langstrakt – indledende diskussion lykkedes det imidlertid at diskutere sig frem til, at det vi ville med seminaret var at give

Unge og småøer debatteres.

unge menneskers bud på, hvad der vil gavne småøers, forholdsvis, generelle udvikling.

Dette kom også til udtryk i det Nyhedsbrev der skulle blive det udarbejdede skriftlige resultat af seminaret.

Problematiske for selve projektet var det dog også, at man havde samlet unge fra såkaldte småøer – når man sidder i selskab med andre unge, der er fra øer med indbyggertal på henholdsvis 3.000 og 20.000, viser det sig ret hurtigt ret vanskeligt at finde en fælles diskussionsplatform at gå ud fra, når øers muligheder skal diskuteres...

Vi er ikke de eneste

Dog var bestemt alt ikke så besværligt og overdrevent som det ovenstående kan give indtryk af. Fantastisk var det jo f.eks. også at være sammen med et flertal af unge mennesker, der trods nationale forskelle, havde oplevet mange af de samme ting og forhold qua deres ø-opvækst. Man fik en fornemmelse af at være, om man så må

sige, „anti-Palle alene i Verden“ netop fordi det ofte var de samme ting der snakkedes om eller blev givet udtryk for – hvad enten man så kom fra Irland, Frankrig eller Danmark.

Mere end bare et debatseminar Ydermere skal også mødet med både den finske natur og kultur naturligvis nævnes som medvirkende faktor i skabelsen af et rigtigt fint Vänerne-ophold.

Således var synet af klipper og disses kombination med vand, træer og anden bevoksning uden tvivl både nydeligt og aldeles inspirerende.

Men oplevelsen af den finske kultur kom også til at stå stærkt, da samtlige deltagere opfordredes til at afprøve den traditionsrige finske folkeforlystelse: Sauna-ophold. Eller da både et morgen-, et middags- og et aftensmåltid alle inddrog laks i den gastronomiske interiørsammensætning.

Igen må det dog understreges, at førnævnte sammen med andre af de

Aldeles nydelig Vänerne-natur.

nævnte forhold i denne artikel alle indgik som vigtige elementer i det, der i sidste ende kreerede et både inspirerende, givende, spændende, iderigt og skabende seminar om europæisk ø-ungdom.

Så – kan man ikke få andre til at tage af sted en anden gang, hvor et lignende seminar måtte skulle afholdes, så sig til!

Af Mette Bæk, Luise Sohn Kæseler,
Sisse Kragh Hansen
og Theis Kragh Hansen

*

Lystrejse til de danske øer

Anmeldelse af journalist & forfatter Poul Henrik Harritz, Strynø.

„Er man først grebet af ø-længsel vil det ingen ende tage“.

Sådan skriver forfatteren Niels Houkjær i forordet til sin bog „De Danske Øer“, som Gyldendal udgav i år, da sommeren endnu var ung. For os, der bebor de danske øer, er det en selvfølge. Men der er ingen tvivl om, at Houkjær mener det. Han er, gennem to års arbejde med bogen, blevet grebet af det, han selv kalder „islomani“ – altså „ø-mani, ø-længsel eller ekstrem ø-interesse“.

Forfatteren har et magister-speciale i nordisk litteratur med på rejsen. Han læste og analyserede danske „ø-romaner“, og netop den litterære tilgang sætter sit præg på bogen, som forlaget kalder „en lystrejse til de danske øer“. Ø-romanerne, skriver Houkjær, handler om „landskabet, som det er lagt ud med øen og fastlandet – og havet imellem. Et geografisk landskab, som kan aflæses eksemplarisk som et sindets landskab. Det er de værdier og egenskaber, vi tillægger ø-naturen, som gentages og reflekteres i den danske ø-litteratur.“

Dermed adskiller „De Danske Øer“ sig fra de mange bøger, der skrives om vores ø-gård. De fleste af dem har en mere håndbogsagtig tilgang – og er fulde af oplysninger. Det er Niels Houkjærs bog ikke på samme måde. Han tager fat i forskellige vinkler fra ø til ø, men får selvfølgelig fortalt om beliggenhed, størrelse og væsentlige historiske begivenheder. Det sker i et mere litterært, men meget velkrevet sprog, sådan som vi kender det fra Achton Friis og Erik Aalbæk Jensens værker.

Næsten alle Ø-sammenslutningens øer er blandt de 50 øer bogen omfatter. Årø, Bågø og Barsø mangler dog. Måske fordi de ikke falder indenfor forfatterens kriterium for omtale, nemlig at hver ø skal have en historie at fortælle. Det har hver ø selvfølgelig, men forfatteren har ikke fundet den

Niels Houkjær: „De danske øer“. Gyldendal. 304 sider. 349 kroner.

alle steder. Måske skyldes det, at han – ret utraditionelt – har startet sin lystrejse med en overflyvning af det danske ø-rige. Og fra et lille, men hurtigt Cessnafly kan man godt overse detaljerne.

Nogle øer omtales kort og fragmentarisk som Hjortø, Strynø og Birkholm. Sidstnævnte får 25 linjer og forfatteren har passeret øen under en sejltur fra Ærøskøbing til Svendborg. Omtalen bærer præg af, at han har været mere end tre kilometer fra øen på sin færgetur! Hjortø kaldes „Hjortholm“ og får sølle 15 linjer...

Når det er sagt, skal det dog tilføjes, at så godt som alle øer får 5-10 sider at boltre sig på. Og forfatteren har været der. Til hver omtalte ø følger for øvrigt et kort over herligheden.

Bogen er dejlig at have i hånden. Den er trykt på flot papir og rigt illustreret. Det er en rigtig gavebog,

som for såvel øboer som ikke-islomaner er lystlæsning. Houkjær udgav da også for år tilbage en tilsvarende bog, „Det er Danmark“, som omhandler det danske landskab.

Netop fordi bogen udstyrmæssigt er så beriget, er det synd, at billedmaterialet ikke lever op til samme standard. Der burde være professionelle fotografer bag alle de bragte billeder. Det har ikke været tilfældet, ligesom mange af bogens luftfotos er taget i gråt og kedeligt vejr. Der er perler i mellem, men også flere uklare fotos.

For forfatteren blev turen til de danske øer i mere end én forstand en lystrejse. Da han gik i land på Hjelm ud for Djursland, havde en inviteret arkæologen Pauline Alsingh med. Hun stod i årene 1999 – 2000 for udgravningerne af Marsk Stigs tilflugtssted år tilbage. Nogle husker måske den karismatiske kvinde fra Søren Ryges TV-udsendelser fra øen. Heller ikke Niels Houkjær kunne koncentrere sig om alt

det hun fortalte. „Det kan jeg læse om bagefter“, tænkte han og koncentrerede sig i stedet om kvinden, som han i dag deler bolig med på Djursland.

Forfatteren skriver i bogen: „Vi skal, når den moderne udvikling løber fra os, fra det kendte, fragmenterede liv på fastlandet over det kaotiske hav for at hele det splittede og blive os selv. Og så skal vi hjem igen. Færgerne til øerne sælger trods alt flest returbilletter.“

Vi er nu nogle der har valgt enkeltbilletten – uden at fortryde. Denne nye bog vil givetvis øge interessen for at besøge de danske øer – og for nogle vil det blive begyndelsen til et nyt liv.

*

Guldmedalje til Fejø Cider

Kai Winter, Fejø, fik overrakt Den Økologiske Guldmedalje 2006 på fødevaremessen Eat 06 i København. Medaljen fik han for sin Fejø Cider.

„Det er en ny smagsoplevelse. Den har et frisk udseende og udstråling. Den indikerer, at den er en drink, man tager, når man skal forkæle sig selv“, var dommer og kok Tina Scheftelowitz' kommentar ved prisoverrækkelsen i følge netavisen www.okologi.dk.

Erwin Lauterbach fra restaurant Saison i Hellerup supplerede: „De sælger det på en flot måde. Producenten har ophøjet produktet ved at efterligne champagne og kalde den 'demi sec' og skrive årgangen på. Det er lidt frækt, og det kan jeg godt lide. Når man ser den, er man nødt til at tage den ned fra hylden – man skal lige smage den. Den kommer fra en kamp om at drive en forretning på en lille ø og få noget ud af sine æbler. Samtidig er de med til at bevare danske æbleplantager ved at udvikle et nyt lækkert produkt“.

Kai Winter selv bemærkede: „Primært er jeg stolt af måden, vi producerer den på. Det er ren fransk inspiration. Vi har ikke bevæget os væk fra det autentiske. Jeg kan godt lide, at det er den rene råvare. Der er ikke tilsat vand, kulsyre eller gær. Det dufter, smager og bruser – men det er uberørt og jomfrueligt. Det er hamrende svært at lave“.

I kategorien 'Øvrige produkter' konkurrerede Kai Winter bl.a. med øl fra Ørbæk Bryggeri og Fuglebjerggård, brød og kager fra Le Blé D'Or og bageriet Aurion og æblecider fra Niels Rømer. I alt 89 økologiske produkter stillede op i kategorien. Læs mere om Kai's produkter på www.kernegaarden.dk eller www.oespecialiteter.dk.

mp

Ølympisk succes

Hjarnø var værter for årets ølympiade, og var overvældet over de mange deltagende øboere ved de festlige sportslege. Ca. 240 øboere deltog i aktiviteterne og festen. I år 2007 er det Avernakø, der er vært for Ølympiaden. Og så kan man begynde at varme op til Ølympiadens 25 års jubilæum i år 2008, hvor Sejerø er vært.

cj

Tunø frygter for færgeservice

Oven i kampen for at bevare Tunø's skole, ruster Tunø sig nu til kamp mod en serviceforringelse af færgefarten. Odder Kommune har, i flg. Tunø Beboerforening, planer om at spare 500.000 kr. årligt ved i vinterhalvåret at skære 2 dage ud af fartplanen. I forvejen er Tunø nok den ø med de færreste færgeafgange, men en yderligere forringelse vil betyde katastrofale konsekvenser for øens grøntsagsavlere, for købmandens muligheder for at få friske varer, ligesom det siger sig selv, at post-forsyningen forringes. Man kan undres over, at man straffer en ø, der de sidste 15 år har været i befolkningsmæssig fremgang, på denne måde.

Tunø Beboerforening har rettet henvendelse til bl.a. Indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen med en appel om, at støtten til færgedriften genindføres som et øremærket tilskud, hvis man ikke i kommunerne, som minimum, formår at fastholde færgeservicen.

cj

Mindeord

Efter længere tids alvorlig sygdom er Jens Bech fra Strynø afgået ved døden. Jens Bech var en af foregangsmændene, da Sømmenslutningen af Danske Småøer blev stiftet, og sammen med Bjørn Karbo tegnede han foreningen i de første år, hvor han fungerede som sekretær.

Jens havde en god evne til at tilegne sig og videreformidle viden om ø-livets naturmæssige, kulturelle og menneskelige værdier, og var derfor en glimrende ambassadør for ø-sagen. Han var desuden et særdeles behageligt menneske at være sammen med, såvel i store forsamlinger, som de gange jeg besøgte ham og Kirsten i skipperhuset på Strynø.

Sidste gang Jens optrådte i Ø-sømmenslutningens sammenhæng var til foreningens 25 års jubilæumsfest på Strynø, hvor han i høj grad var medvirkende til en god stemning, først som toastmaster, med mange små humoristiske bemærkninger, senere da han sammen med Strynø-spillemandene spillede op til dans.

Meddelelsen om, at Jens ikke er mere, er trist, men han efterlader sig mange gode minder.

Henry Larsen

Kalender   Produkt   Kort nyt   Ofte stillede spørgsmål

Ny hjemmeside til Fur

Limfjordsøen Fur er gået i luften med en ny hjemmeside. Hjemmesiden skal synliggøre det levende ø-samfund, der er præget af iværksætterånd og netværk på tværs af foreninger, virksomheder, institutioner og enkeltpersoner. Hjemmesiden er ikke bare til øens eget brug, men skal orientere de mange nye medborgere i den ny Skive kommune – samt fortælle om alt det spændende, som Fur har at tilbyde gæster. Hjemmesiden kan besøges på www.furnyt.dk

cj

Usundt at drikke Hjortøs vand

Beboerne på Hjortø har fået at vide, at de ikke skal drikke vand fra egne brønde. Kvaliteten er for dårlig, har embedslægen fastslået efter fund af primært colibakterier i drikkevandet. Det diskuteres om Hjortø, som Drejø og Skarø, skal have en havledning med drikkevand fra fastlandet.

cj

Annonce

60-årig mand søger ø, gerne det sydfynske øhav

Er frisør, maskinarbejder og korsanger! Kunne være frisør, smed, kirkesanger, graver, købmand, kromand, campingpladsleder og meget andet!

Søger mindre hus til leje, gerne afsides, vil gerne hugge skulpturer i granit! (spiller bridge).

Venlig hilsen Hugo Pedersen,
tlf. 20 93 62 60

Klovne og kunstnere indtog Strynø

Strynboere, sommerhusgæster og turister i alle aldre deltog i løjerne, da Øhavets Smakkecenter var ramme for en cirkus- og kunstfestival på Strynø. Midt i sommerens varmeste periode blev penslerne svunget og gøgler-lærlinge tryllede, jonglerede og gik på stylder. En uges træning kulminerede i en kunstferisering og cirkusforestilling.

cj

KALENDER 2006

- 16. september:** Halvmarathon på Endelave, tjek www.endelave.dk
- 27 - 29. oktober:** Ø-skolebestyrelsesseminar på Hjarnø
- 1. november:** Ansøgningsfrist til Skov- og Naturstyrelsens §4 midler (ø-støtte)
- 4. - 5. november:** Repræsentantskabsmøde i Odense
- 9. - 11. november:** Idé, projekt, succes – et kursus for projektmagere på småøerne. Hjarnø Kursuscenter. Flere oplysninger hos Morten Priesholm (38 33 00 67) eller Kirsten Malling Olsen (25 47 65 62)

Hvis man ønsker arrangementer bragt i kalenderen, der kan have interesse for andre øboere eller for støttemedlemmer, så skriv til sekretariatet@danske-smaaer.dk

Tag på projektkursus d. 9. til 11. november 2006 på Hjarnø

Ø-Støtten og Leader+ har givet øboerne mulighed for at få penge til diverse projekter. Nogle ø-foreninger og virksomheder har også fået tilskud fra f.eks. Indenrigsministeriets Landdistriktspulje, Realdania, Artikel 33, Mål 2, Lokale- og Anlægsfonden, Landlegatet og Innovationsloven. Projekterne og tilskuddene er vigtige for de små øer.

Projekterne er meget forskellige: Det kan være et kulturhus, en skole-cirkusforestilling, en ny havn, en ny produktion af ø-specialiteter, åben-ø-arrangementer, salg af forskellige produkter, osv.

Projektarbejde er et håndværk, man kan lære – og hvis man er god til det, så er chancen for succes større. Og succes er jo altid målet.

Kurset er for alle øboere, som arbejder med projekter i deres lokale foreninger eller i deres virksomheder. Du kan være aktiv i beboerforeningen eller i erhvervsforeningen, eller du er med i det lokale havneprojekt, eller du driver en virksomhed med produktudvikling og projekter eller du har planer om et projekt. Hvis du har lyst til at lære noget om idéudvikling, projektgennemførelse - og ledelse, fundraising og støttemuligheder, så er kurset noget for dig.

Kurset vil give deltagerne en værktøjskasse med redskaber, der bruges i arbejdet med ideer, projekter og ansøgninger. Og en mulighed for at møde andre projektmennesker fra småøerne og høre om deres erfaringer.

Kurset indeholder bl.a.:

- ♦ idéudvikling
- ♦ projektets faser
- ♦ projektledelse
- ♦ tilskud fra private fonde og andre sponsorer
- ♦ omgivelsernes betydning for dit projekt
- ♦ fundraising og ansøgninger
- ♦ støttemuligheder i nyt landdistriktsprogram

Kurset afvikles fra torsdag d. 9. november, kl. 20, til lørdag d. 11. november kl. 15.00

Sidste frist for tilmelding: Fredag d. 6. oktober 2006. Der er plads til 20 deltagere og pladserne fordeles efter „først til mølle“ princippet. Efter tilmeldingsfristen sendes program, deltagerliste og girokort til de tilmeldte.

Pris: 350 kr. - dækker kursus, overnatning og forplejning, men ikke transport og ekstra drikkevarer.

Tilmelding til Sammenslutningen af Danske Småøer (Bodil Nyborg) tlf. 62 51 39 93 eller bn@danske-smaaer.dk Hvis der er specielle ønsker med hensyn til mad eller andet, skal det oplyses sammen med tilmeldingen. **Flere oplysninger hos** kursusleder Kirsten Malling Olsen, tlf. 25 47 65 62 eller Leader+ koordinator Morten Priesholm, tlf. 38 33 00 67

Seminar for bosætningsgrupper og beboerforeninger på de små øer Fredag d. 19. januar kl. 18.00 til søndag d. 21. januar 2007 kl. 14.30 Endelave Gæstgiveri og Kursuscenter

Seminarret er for øboere, der allerede er aktive i bosætningsgrupper og beboerforeninger på de små øer og for øboere, som kunne tænke sig at være aktive og danne bosætningsgrupper.

Seminarret har som formål at blive inspireret til aktivt bosætningsarbejde igennem oplæg, erfaringsudveksling og gensidig inspiration.

Der vil være følgende indhold i seminarret:

- ♦ Invitation til Ø-kuller? – nogle filosofiske tanker om bosætning, livsformer og småøernes image v/ filosof og øbo Jørgen Rasmussen
- ♦ Erfaringer fra aktiv bosætning på Fejø – organiseringen og tilflytterne v/Kirsten Sydendal, TilflytterKontakten på Fejø.
- ♦ Oplæg om bopælspligtens håndhævelse – både med helårshuse og sommerboliger.
- ♦ Formulering af bosætningsstrategier – organisering af bosætningsgrupper og mulig netværksdannelse imellem bosætningsgrupper på de små øer v/Kirsten Malling Olsen

Tid til udveksling af erfaringer og gode råd. Repræsentanter fra bestyrelsen i Ø-sammenslutningen vil deltage i diskussionerne og erfaringsudvekslingerne.

Seminargebyr er 350 kr. pr. deltager. Seminarret indbefatter forplejning og overnatning inkl. sengetøj. Transport og ekstra drikkevarer er for deltagernes egen regning. Overnatning i 2-sengsværelser.

Tilmelding: Fristen for tilmelding er fredag d. 15. december til Bodil Nyborg, helst på e-mail: bn@danske-smaaer.dk eller tlf. 62 51 39 93. Der er mulighed for 18 deltagere. Der er tilmelding efter „først til mølle“ princippet. Hvis der er specielle ønsker med hensyn til mad eller andet, skal det oplyses sammen med tilmeldingen. Efter tilmeldingsfristen udsendes program, girokort og rejsevejledning (Foreløbig fartplan: Færgen fra Snaptun kl. 16.15 (og 18.45) fredag og retur kl. 15.00 søndag).

Kursusleder er Kirsten Malling Olsen, der også er ansat som halvtids-projektmedarbejder i Sammenslutningens europæiske netværksprojekt. I er meget velkomne til at ringe til Kirsten på tlf. 25 47 65 62 for yderligere information om seminarret.

Miljøministeren på Anholt

Miljøminister Connie Hedegaard her i samtale med formanden for Anholt Borgerforening, Liselotte Sørensen

Det var sol og sommer, da Miljøminister Connie Hedegaard d. 9. august landede på Anholt flyveplads, hvor hun blev modtaget af Borgerforeningens bestyrelse med Lise-Lotte Sørensen i spidsen. Opsynsmand Morten Abildstrøm holdt parat med traktor og jagtvogn for at køre selskabet langt ud i ørkenen. Her blev ministeren grundigt informeret om naturbevaring og om plante- og dyreliv.

Med sand i håret og sortbær-

saft i sandalerne kom vi tilbage til Anholts vestlige beboede del. Selskabet blev omladet til Toms Taxi og vist rundt i by og på havn indtil turen endte ved kroen. Her blev der serveret fjæsing og andre forunderlige skabninger fra havet omkring Anholt. Medens vi nød alt dette fortalte Agnethe Nørgaard om turisme. Derefter havde Borgerforeningen forberedt forskellige emner, som de gerne ville orientere om og drøfte med mini-

steren. Bl.a. ø-støttemidlerne og øernes forhold i de nye kommuner samt planer om et wellnesscenter/plejehjem.

Inden ministeren tog flyveren tilbage til magtens centrum, gav hun udtryk for at besøget havde været en god oplevelse, og vi aftalte at planlægge et nyt ø-besøg til næste år.

hl

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse

Henry Larsen, Sejerø, ansv.h. 59 59 01 67
Dorthe Winther, Omø 58 19 91 80
Mimi Jespersen, Drejø 62 21 93 87
Jørgen Overgaard, Hjarnø 75 68 34 73
Holger Lundgaard, Fur 97 59 32 19
Birgitte Svendsen, Hjortø 62 21 16 61
Jacob H. Lund, Agersø 58 19 80 49
Ove Axelsen, Egholm 98 17 49 69
Redaktør: Claus Jensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Claus Jensen, Henry Larsen, Marianne
Karlsen, Theis Kragh Hansen
Ø-Posten udgives med tilskud fra Skov-og

Naturstyrelsen og EU's Strukturfonde.
Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.
Tryk: Lito Tryk Svendborg
Oplag: 3100
Redaktionen afsluttet 30. august, 2006
Abonnement: 100 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten:
Sammenslutningen af Danske Småøer
Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 6251 3993 Fax. 6251 3996
E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk
Internet: www.danske-smaaoer.dk

Sammenslutningen

af Danske Småøer